

rușine." (Sir. 30, 8 și 13).

Ideal este ca responsabilitatea părinților și respectul odraslelor să meargă mână în mână.

În practică vedem însă, din păcate, că lucrurile merg tocmai pe dos. Ca atare, al treilea aspect important ce trebuie examinat este gradul de responsabilitate a copilului pentru greșelile părinților săi.

Cu alte cuvinte, este drept ca copiii nevinovați să plătească cu sănătatea lor pentru greșelile neamului? Din punctul de vedere creștin, preaînaltă dreptate dumnezeiască întrece cu mult capacitatea noastră de înțelegere și concepțiile noastre despre dreptate. Tema aceasta cere o discuție aparte. Ea este dificilă și în plan teologic, și în plan moral, și în plan medical. Iar răspunsul la problema dată îl avem în Sfânta Scriptură.

Vindecarea orbului din naștere, *frescă*

Legea lui Moise delimitează clar cazurile când copiii răspund pentru păcatele părinților. De pildă, după cea de-a doua porunca ("să nu-ți faci idol"), următorul verset spune literal: "Eu sunt Domnul Dumnezeu Tău, Dumnezeu gelos, care pedepsește pe copii pentru vina părinților ce Mă urăsc pe Mine, până la al treilea și al patrulea neam, și Mă milostivesc până la al miilea neam către cei ce Mă iubesc și păzesc poruncile Mele." (Ies. 20, 5-6).

Rândurile acestea nu trebuie scoase din context, altminteri sensul lor va fi pervertit cu desăvârșire. Prin cuvântul copii se subînțeleg aici urmașii direcți din prima generație, precum și nepoții, strănepoții și stră-strănepoții. Atotțiitorul nu-i pedepsește pe toți copiii, ci doar pe cei care îl urăsc, și nu pentru orice fapte nelegiuite ale părinților, ci doar pentru călcarea celei de-a doua porunci a Legii Sale. Iar mila lui Dumnezeu a fost făgăduită fiecărei generații din neamul dreptilor, ca răsplată pentru împlinirea tuturor poruncilor, nu numai a celei de-a doua.

Cuvintele despre pedeapsa care merge până la a treia și a patra generație nu privesc celelalte două porunci, precum afirmă și a cincea carte a prorocului Moise: "Părinții să nu fie pedepsiți cu moartea pentru vina copiilor și nici copiii să nu fie pedepsiți cu moartea pentru vina părinților, ci fiecare să fie pedepsit cu moartea pentru păcatul său" (Deut. 24,16)– și se precizează cu rigurozitate pentru care anume. Grăitor este în acest sens faptul că după ce s-a suit pe tronul Iudeei regele Amasia i-a omorât fără cruțare pe ucigașii tatălui său, însă pe fiii ucigașilor nu i-a omorât (4 Imp. 14, 1-6).

Cu alte cuvinte, capeți ce ai meritat. Dumnezeu nu amenință, ci previne. El descrie situația în care omul se aduce atât pe sine, cât și pe copiii săi, făcând abuz de liberul său arbitru. Iată un exemplu din istoria biblică. Domnul l-a prevenit din timp pe necredinciosul rege Ieroboam că va da pierzării toată casa lui – însă în fiul cel mic al regelui s-a aflat ceva bun înaintea Domnului, și ca atare el singur va fi îngropat în mormânt și va primi nădejdea vieții veșnice (3 Regi 14, 1-18). Reflecția asupra textelor biblice și patristice ne oferă cheia înțelegerii felului în care suferințele copiilor depind de păcatele părinților. Copiii nu plătesc cu sănătatea lor pentru păcatele personale ale părinților, ci pot suferi în virtutea urmărilor păcatelor părintești. Fără a fi răspunzători personal pentru nelegiuirile neamului lor, urmașii sunt strâns legați de înaintași genetic, psihologic, social, cultural și duhovnicește.

Ca atare, amândouă generațiile – și cea în vârstă, și cea tânără – trăiesc în mod inevitabil experiența înrăuririi reciproce pozitive și negative. Aici nu este vorba de karma, de pedeapsa oarbă a destinului pentru faptele rele săvârșite, chipurile, "în viețile anterioare", ci de rezultatul nemijlocit al unității trupești, sufletești și duhovnicești dintre părinți și copiii lor.

Între păcatele părinților și bolile copiilor se pot trasa, într-adevăr, "înlănțuiri" absolut evidente. Să examinăm niște exemple concrete.